

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliserings-projekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

VEJLE IDRÆTSHØJSKOLE®

Indholdsfortegnelse

Forstanderens indledning	5
Folkeoplysning handler ikke om kompetence	6
Højskole og kompetence – den sociale udfordring og almene (ud)dannelse	9
Se mig	12
Mellem almen og fagspecifik kompetence	13
Tænk at være	15
Computerspil, kompetencer og læring	16
Det kan jeg ikke finde ud af	19
Brudstykker fra forstanderens dagbog	21
Elevforeningen	30
Elevforeningens bestyrelse pr. 1. december 2002	33
Jubilæumsarrangement 2003	34
Bestyrelse og ansatte på VIH	35
Karen Troelsen er død	36
Karen in memoriam	37
Elever forår 2002	38
Elever efterår 2002	39
Lange kurser	40
Korte kurser	41

Redaktion:

Bent Serup, ansvarshavende

Kristian R. Thomsen

Lars Olesen

ISBN: 87-983031-0-4

Bent Serup - forstander

Årsskriftet 2002 har temaet "Kompetence". Vi har bedt en række forfattere om at vinkle temaet ud fra deres ståsted og opfattelse. Det er der kommet en række meget spændende indlæg ud af.

År 2 efter højskolelovens opstramning er nu ved at være gået. Samtidig må vi konstatere, at vi er kommet til de mindste ungdomsårgange. Det kan mærkes på elevtallet - de unge står ikke i kø for at blive højskoleelever. Derfor bliver der tænkt nyt på højskolerne i disse år. Diskussionen om højskolernes berettigelse og nytten af et højskoleophold er påtrængende. Højskoleloven blev i 2001 skærpet derhen, at den almindelige del af undervisningen fremover vægtes højere end tidligere. Der skal altså vægtes mere på folkeoplysning og mindre på faglig indlæring. Højskolen må ikke give formelle kompetencer, men de fleste er enige om, at et højskoleophold kan give reelle kompetencer, der er vigtige at tilegne sig for at få et lykkeligt liv, men kan højskolerne overleve på det grundlag?

Nogen mener, at det er spild af tid at tage på højskole. I stedet skal de unge hellere bruge tiden til at tilegne sig formelle kompetencer, så de hurtigt kan komme ud på arbejdsmarkedet og gøre gavn. Men hvad forstås egentlig ved begrebet kompetence? Læs selv indlæggene i dette årsskrift. De giver alle hver på deres måde bidrag til denne diskussion og navnlig stof til eftertanke.

Som gæsteforfattere har vi i år indbudt højskolelærer Hasse Hingelberg Winther, Nordjyllands Idrættshøjskole, cand. psych og PhD-studerende Simon Egenfeldt-Nielsen, Incircle, højskolelærer Kristian Raun Thomsen, Vejle Idrættshøjskole, højskolelærer Lars Olesen, Vejle Idrættshøjskole, højskolelærer Jørn Richter, Vejle Idrættshøjskole. Som indledningsartikel har vi fået tilladelse til at benytte Hans Stavnsagers interview af MF og tidligere DGI formand Leif Mikkelsen. Interviewet stammer fra Fokus på Folkeoplysning nr. 5 oktober 2002, der udgives af Dansk Folkeoplysnings Samråd

Folkeoplysning handler ikke om kompetence

Af Hans Stavnsager

Leif Mikkelsen, medlem af Folketinget for Venstre, er formentlig en af de politikere, der har den største personlige erfaring indenfor folkeoplysningsverden. Ved sidste folketingsvalg blev formandsstolen i DGI skiftet ud med en taburet på Christiansborg, men det har ikke fået landmanden fra Silkeborg til at holde op med at have en holdning til det, der foregår indenfor folkeoplysningen. Vi satte ham i stævne til en snak om de kompetencer, som folkeoplysningen kan give.

"I mit sprogbrug i forhold til folkeoplysning findes ordet kompetencer sådan set ikke," slår Leif Mikkelsen fast allerede fra interviewets start. Og så er der jo lagt op til den korteste artikel i Fokus på folkeoplysningshistorie. Men straks efter fortsætter han med en uddybning, der sætter udsagnet ind i en større sammenhæng. "Kompetencer er egentlig et fremmedord i forhold til folkeoplysningen. Det er jo i virkeligheden sådan et nymodens begreb, at man skal have kompetencer. Ideen med folkeoplysningen var jo almen viden det var den folkelige oplysning. Man blev menneskeligt set er rigere menneske og fik selvfølgelig også noget på vidensområdet og i forhold til oplysning. Men det der med kompetencer, som man direkte kan bruge, det synes jeg ikke hører

hjemme der. For hvad er i virkeligheden kompetencer? Det er jo bare noget, som man tager med et andet sted hen, hvor man skal bruge dem til noget. Så derfor har jeg svært ved at snakke kompetencer i forhold til folkeoplysningen - for mig har den et andet værdisæt og en anden betydning." I fortlængelse af det advarer Leif Mikkelsen også mod, at folkeoplysningen går ind i en direkte konkurrence med det øvrige uddannelsessystem. Ifølge hans opfattelse er forskellene alt for store til, at en sådan konkurrence bliver meningsfyldt. "Når du snakker om kompetencer, begynder folkeoplysningen jo pludselig at skulle konkurrere med et officielt uddannelsessystem, og så øver man vold på folkeoplysningen. For så begynder man at vurdere: Får vi nok for pengene, er det det værd eller ej, eller ville vi ikke få mere ud af det ved at investere der, hvor d' er en professionel tilgang? Det var også derfor, at jeg var enig i, at systemet ved den seneste lovrevision skulle presses til, at en bestemt procentdel af virksomheden skulle være almen og debatskabende, så der opstod et modspil til den del af den folkeoplysende verden, der var blevet til ren uddannelse og undervisning."

Øget konkurrence

Leif Mikkelsen kan sagtens følge oplevelsen af, at folkeoplysningen i stigende grad bliver presset af det ordinære uddannelsessystem - ikke

mindst fordi dette system har overtaget mange af folkeoplysningens værdier. Men det får ham ikke til at konkludere, at folkeoplysningen skal konkurrere med uddannelsessystemet på kompetence-området -tværtimod. "Man er nødt til at se den øgede konkurrence som en positiv udfordring. Det vil jo være lidt tosset ikke at overrisle resten af vores uddannelsessystem med de værdier, der ligger i folkeoplysningen, blot for at beskytte den fra konkurrence. Nogle vil måske sige, at folkeoplysningen har sejret ad helvede til, fordi alle andre har overtaget værdierne, men det er jo blot et tegn på, at værdierne er gode og rigtige. I øvrigt tror jeg, at mange af de mennesker, der igennem deres uddannelse har oplevet de værdier, der er "lånt" fra folkeoplysningen, vil søge de samme værdier, når de er færdige med deres uddannelse. Og det er altså i foreningsarbejdet eller aftenskolen, at de kan genfinde dem."

At forskellen mellem det ordinære uddannelsessystem og folkeoplysningen er et grundlæggende gode i Leif Mikkelsens verdensbillede, går igen igennem hele interviewet, og det er også netop i forskellene frem for i lighederne, at han ser folkeoplysningens væsentligste argumenter i en fremtidig politisk debat. "Jeg kan godt forstå, at folkeoplysningen føler et behov for at pege på, at deres virksomhed også giver kompetencer, men det må bare ikke betyde, at man giver op, og at man væl-

ger at tro på, at man bedre kan klare sig ved at bevæge sig over i den normale uddannelsesverden og blive en del af den. Man må blive ved med at fastholde og forsvare, at vi er noget andet, og vi har en anden værdi og en anden rolle i det her samfund. Vi har en anden betydning for mennesker. Og jeg tror i øvrigt også, at når det kommer til en ordentlig politisk debat, så er der mange politikere, der gerne vil værne om folkeoplysningen og dens værdigrundlag - det er jeg ikke et øjeblik i tvivl om."

Deltagelse er den bedste evaluering

Netop fordi folkeoplysningen ikke giver målbare kompetencer, finder Leif Mikkelsen heller ingen grund til at prøve at evaluere den efter de samme principper, som gælder i det øvrige uddannelsessystem. I stedet fremhæver han, at den frivillige deltagelse i sig selv er det bedste og mest præcise udtryk for kvaliteten i tilbuddene.

"De normale evalueringer og måder at måle kvalitet på i undervisningen mener jeg ikke har den store relevans i folkeoplysningen. Med den øgede deltagerbetaling, som vi nu får set virkningen af, så kan man meget direkte evaluere - nemlig på deltagerallet. Folkeoplysningen måles jo i bund og grund på, at deltagerne synes, at det her er i orden,

og det vil jeg godt give noget for. At man så har tilskud til det, det er noget andet, men jeg tror, at det er vigtigt, at der er en egenbetaling, for så forholder man sig reelt til, om man vil det eller ej. Det er den bedste målestok, der findes. Argumenterne for at passe på folkeoplysningen kommer af, at deltagerne synes om det, der foregår - og ikke ved at man kan måle det. Den dag man skal til at tale om kompetence for at forsvare sin virksomhed, så laver man ikke folkeoplysning længere." I gennem hele interviewet går det som en rød tråd, at Leif Mikkelsen slet ikke synes, at kompetence-begrebet hører hjemme i den folkeoplysende verden. Men da vi til sidst kommer ind på, om deltagelse i folkeoplysende aktiviteter giver noget, som kan bruges i andre sammenhænge, så bliver synspunktet nuanceret. "Man får selvfølgelig nogle udtalte kompetencer af at være med i det folkeoplysende arbejde. Det kan f.eks. handle om at indgå i og tage ansvar for et fællesskab, og det tror jeg bl.a. bliver noteret af mange arbejdsgivere. Men det er jo ikke noget, som man får et bevis på - at dem man har været sammen med synes, at man er en fin fyr. Alligevel tror jeg, at langt de fleste ser mere velvilligt på en medarbejder, der ikke bare kaster sig hjem på sofaen og gløder TV hele weekenden, men som i stedet engagerer sig og spiller en rolle i lokalsamfundet. Moderne virksomhedsledere lægger vægt på, at der er andet og mere end de rent faglige kvalifikationer, der tæller, så

jeg tror, at selve det at deltage i folkeoplysning er et positivt signal til dem. Men jeg vil stadig fastholde, at det er deltagelsen, der er det afgørende - og ikke om man får et bevis for, at man har opnået nogle bestemte og målbare kompetencer."

Højskole og kompetence – den sociale udfordring og almene (ud)dannelse

Af Hasse Hingelberg Winther, lærer på Nordjyllands Idrætshøjskole

For mange mennesker har det strømlinede ord kompetence haft en fælgklang i forbindelse med undervisningen på en højskole. Det rækker imidlertid ikke ved, at et højskoleophold udstyrer eleverne med en række brugbare kompetencer. Det er der ingen tvivl om – bare spørg dem!

Alt afhængigt af hvem du er, kan du opnå vidt forskellige kompetencer under et højskoleophold. Nogle går efter det faglige, andre efter det sociale aspekt. Nogle opbygger kompetencer, der gør dem i stand til at markere sig i det store fællesskab, mens andre søger nogle få fortrolige kammerater, der kan agere samtalepartnere i en personlig udviklingsproces.

Skal jeg pege på højskolens spidskompetence i det senmoderne samfund, er det den sociale kompetence. På det felt udvikler et højskoleophold de fleste af eleverne på en måde, der gør tiden på højskolen til en uforglemmelig oplevelse. Højskolen har plads til alle, og det bevirker, at eleverne er udrustet med vidt forskellige kompetencer, når de starter på et ophold. Det udgangspunkt er en enorm udfordring for både elever og lærere. Spændingsforholdet mellem det enkelte individ og fællesska-

bet bliver i høj grad synligt på en skole, hvor en række individualister skal finde ud af at opbygge en hverdag sammen, og hvor kulturmødet mellem personer med hver deres baggrund og fra hver deres egn er en stor udfordring for alle parter.

Kostskolelivet bevirker, at eleverne hele tiden påvirker hinandens faglige, sociale og personlige udvikling. De gør brug af hinandens faglige kompetencer og drager nytte af det sociale samvær gennem samtaler af mere eller mindre personlig karakter. Så når højskolen fungerer bedst, er den et laboratorium, hvor eleverne afprøver faglige kompetencer, personlige grænser og forskellige roller inden for rammerne af fællesskabet. Muligheden for i undervisningen at fokusere og evaluere på den enkeltes rolle i mindre grupper og i det store fællesskab samt på samarbejdet mellem medlemmer af en gruppe udgør en væsentlig faktor i udviklingen af højskoleelevernes sociale kompetencer. Derfor er arbejdet med elevgruppens sociale kompetencer en vigtig opgave for højskolelæreren, men en opgave der ofte er vanskelig at håndtere på grund af elevernes vidt forskellige udgangspunkter, hvad angår den personlige udvikling.

Inden for de seneste år har højskolefolk imidlertid haft svært ved at

blive enige om, hvilke kompetencer højskolerne arbejde med i det senmoderne samfund, og hvilken placering skoleformen skal have i uddannelseslandskabet.

For at starte med det sidste er udviklingen af den enkelte elevs personlige og sociale kompetencer på højskolerne ikke forbundet med den ekspertviden og videnskabelighed, der karakteriserer undervisningen på de formelt kompetencegivende uddannelsesinstitutioner. Det betyder, at højskolens pædagogiske virkemidler sætter visse begrænsninger for undervisningens faglige indhold. Det må højskolerne naturligvis holde sig for øje. Et højskoleophold kan langt fra udgøre en elevs samlede uddannelsesforløb – det er en absurd tanke. Derfor er koblingen mellem højskolen og det senmoderne samfunds øvrige uddannelsesstilbud af væsentlig betydning for højskolens valg af pædagogiske virkemidler. I forhold til de sociale kompetencer har højskolen skabt et effektivt laboratorium for læring, men hvad angår faglige kompetencer på andre områder kan undervisningen på højskolerne ikke stå alene, hvis den skal leve op til det senmoderne samfunds (ud)dannelsesbehov.

I forbindelse med de seneste års debat om hvilke kompetencer højskolen skal arbejde med, er idrætshøjskolerne i lighed med højskoler, der

fokuserer på f.eks. musik, teater, film eller malerkunst, blevet kritiseret for at beskæftige sig med et for snævert fagligt område. En højskole, der dykker ned i et enkelt fag, er med andre ord blevet beskyldt for ikke at levere den almene dannelse, der udgør en af højskolens hjørnesteen – og skaber grundlag for statens tilskud til et højskoleophold. Den holdning efterlader følgende spørgsmål: Hvad er almen dannelse i et senmoderne samfund, hvor politik, erhvervsliv, kunst, videnskab, religion, uddannelse og familie fungerer ud fra hver deres perspektiv på tilværelsen?

I stedet for at skændes om, hvorvidt den enkelte højskole er en fagskole eller en alment dannende højskole, må højskolerne gå i offensiven og forklare omverdenen, at den faglige uddannelse inden for et afgrænset område udgør et nødvendigt element i højskoleundervisningen. Der er intet i vejen for at koncentrere undervisningen på en højskole omkring et udvalgt fagområde – f.eks. billedkunst, politik, idræt, informationsteknologi – så længe det pågældende fagområde ikke gøres til tilværelsens ubestridte omdrejningspunkt. På en idrætshøjskole, hvor en betydelig del af undervisningen tager udgangspunkt i det idrætsfaglige, er der behov for en almindelig undervisning, der gør eleverne i stand til at placere idrætten i en større sammenhæng. Består det almene

aspekt i undervisningen af en samfundsmæssig perspektivering af det pågældende fag, tager den almene dannelse ligefrem udgangspunkt i den faglige uddannelse. For en samfundsmæssig perspektivering er ikke meget bevendt, hvis ikke der er noget at sætte i perspektiv.

Det betyder, at højskolerne bliver nødt til at gøre opmærksom på, at den dannelsesproces, der altid har været forbundet med højskolens særegne læringsmiljø, udspringer af det unikke samspil mellem faglig undervisning, samværet i fritiden og den forpligtende diskussion af fællesskabets omgangsformer og regler. På højskolen kan dannelse og uddannelse ganske enkelt ikke adskilles. Derfor må højskolerne markere sig i den offentlige debat og gøre op med den firkantede uddannelsespolitiske tænkning, der truer med at adskille begreberne dannelse og uddannelse. Højskolen bliver et bovlamt foretagende i tilfælde af, at den skal holde sig fra den faglige uddannelse for i stedet at arbejde med en frit i luften svævende dannelse.

Skribenten har bidraget til diskussionen om højskolens identitet og placering i det senmoderne samfund med specialet "Højskolen mellem individualisering, globalisering og folkelige fællesskaber" (Center for Kulturstudier, Medier og Formidling, Syddansk Universitet, Odense Universitet, 2000). Specialet kan rekvireres ved henvendelse til Hasse Winther, Niels Bohrs Plads 1, 2. th., 9700 Brønderslev, tlf. 96 45 02 68, hasse@nih.dk

Se mig

Se mig, se mig, se mig.
Ve mig, ve mig , ve mig,
Brystet strutter stift af silikonen.
Vorten med en piercing -
dét er kronen.
Se mig, se mig, se mig.
Jeg vil være på.
Jeg vil være berømt!
Berømt for hvad?
Skrid! Hva' rager det dig?!
Vil du være berømt,
skal det da være berømt
for noget.
Ellers bliver du jo bare berømt
for ingenting.

Det er vel mit liv,
og jeg vil udvikle mig selv.
Personlig udvikling er lækkert.
Noget der rykker.
Overskride grænser.
Det er lige, hvad jeg vil.
Og jeg bestemmer selv,
hvad der er rigtigt eller forkert
for mig.
Jeg er grænseløs -
tror jeg.
Det ene kan vel være lige så godt
som det andet.
Andre kan mene lige hvad de vil.
Jeg ved nøjagtig, hvad der skal til
for at det er godt for mig,
tjuhej!

Pierc mig, så jeg bliver set.
Bedøv mit lave selvværd
med designerdrugs,
og hold op med at stritte
med den latterlige pegefinger,
som bare vil pirke endnu mere
til min påtrængende følelsesmæssige
indre tomhed.

Se mig, se mig, se mig.
Jeg iscenesætter selv mit liv.
Det handler om at gi' sig selv et kick -
klikkelik, dik, dik!
Hva' si'r du!?
Se ind i mig selv? Finde mig selv?!
Skrid, si'r jeg. Skrid!
Så er det nok.
Nu smutter jeg.

Jørn Richter

Mellem almen og fagspecifik kompetence

Af højskolelærer Kristian Raun Thomsen

Om kompetence

At være kompetent betyder, at man er berettiget eller kvalificeret. At se og forstå et givet fænomen kræver en vis viden. For at illustrere dette kommer her et eksempel: Den fodboldkyndiges opmærksomhed og erfaring som spiller, træner og tilskuer har givet ham en kompetence. Med det forhold menes, at han ikke alene oplever noget, men også hvad det noget er. At bevæge sig fra lav til høj kompetence sker ved, at der gøres erfaringer inden for et givet emne. Hvis en person kun oplever fodbold som to gange 11 spillere, der løber forvirret efter hinanden og sparker til en bold, er det udtryk for lav kompetence eller manglende forståelse. Personen er ikke i stand til at begribe spillets kompleksitet og kategorisere og indordne de forskellige indtryk. Hvis han efterfølgende sætter sig ind i regelsættet, begynder at se fodboldkampe med skærpet opmærksomhed og eventuelt selv begynder at spille, vil hans forståelse med tiden øges. Han vil opdage elementer ved spillet, som han ikke tidligere havde øje for.

Den kompetente har en udviklet skelne- og struktureringsevne og kan en masse koder, som nybegynderen ikke kan. At opnå kompetence

inden for et eller flere områder er et led i den enkeltes (ud)dannelses- og erkendelsesrejse.

Den almene kompetence

Ifølge lovgivningen skal undervisningen på en idræts højskole have en bred almindelig karakter, hvor enkelte fag eller faggrupper som fodbold, badminton, musik, teater, film og værksted kan have en fremtrædende plads, men aldrig på bekostning af det almene. Disse retningslinier og et af skolen udviklet værdigrundlag udgør fundamentet for at drive en sådan virksomhed.

På idræts højskolen møder man et forpligtende fællesskab, hvor medmenneskelighed og gensidig respekt er i fokus. Det er mødet mellem forskellige mennesker med forskellige baggrunde. Ikke alene undervisningen men også højskolelivet er baseret på en levende og frugtbar kommunikation. Fagene er forum for samtale, handling og kritisk refleksion. Eleverne skal turde kaste sig ud på dybt vand, de skal engagere sig socialt, intellektuelt og følelsesmæssigt. De skal finde svar på eksistentielle spørgsmål – hvem er jeg, hvem er vi? De skal forholde sig rationelt til sig selv og hinanden, men de skal også være spontane, irrationelle og prøve grænser af. Alt dette udvikler menneskelige kvaliteter.

Det er således min klare overbevisning, at de simpelthen bliver klogere på sig selv og andre. De oplever, at de er 'herre over eget liv' og kan træffe selvstændige beslutninger. De lærer at kigge indad, at opnå selv-erkendelse ved at spejle sig i andre. Vi taler her om en personlig og en social kompetence, der på trods af sin uhåndgribelighed kan medtages overalt. - Der åbnes for nye horisonter. Horisonter, der kan nuancere den fagspecifikke kompetence.

Den almene del udgør rammen og hele eksistensgrundlaget for idræts-højskolen. Den indgår dog i et tæt samspil med det, jeg vil kalde den fagspecifikke del. Det vil sige, at vi på den ene side har den almene og på den anden side har den fag-specifikke kompetence. Sidstnævnte er de fag eller fagdele, hvor der specialiseres, arbejdes med færdigheder og kvalificeres. Det kan eksempelvis være indøvelse af tekniske og taktiske færdigheder i et boldspil eller erhvervelsen af en officiel trænerud-dannelse.

Ifølge lovgivningen skelnes klart mellem den almene og den fag-speci-fikke kompetence. Som det fungerer i praksis, kan der imidlertid ikke skelnes klart mellem de to kompetenceområder.

De griber ind i hinanden i såvel undervisningen som i højskolelivet, og derfor er det også vanskeligt præcist at gøre rede for, hvornår det er den ene frem for den anden, der er sat i spil. Jeg ser ikke dette som et problem, der truer højskolens værdigrundlag eller eksistensberettigelse. Jeg ser det som en oplagt mulighed.

Fremover bør vi bestræbe os på at integrere de to kompetenceområder yderligere - dog uden at idræts-højskolen går på kompromis med sit værdigrundlag og det almindelige islæt.

Jo mere vi tænker det almene og det fagspecifikke kompetenceområde sammen, desto større fleksibilitet og spillerum vil det give. Denne sym-biose vil i mine øjne optimere muligheden for håndgribelige og fagspe-cifikke tiltag i et almindeligt miljø. Her tænker jeg bl.a. på special-forbundenes træneruddannelser (håndbold, fodbold, badminton, volley), DGI's aerobicinstruktøruddannelse og det seneste skud på stammen - en projektlederuddannelse i DIF-regi. På den måde imødekommer idræts-højskolen den målgruppe, som vil mere end den almene kompe-tence, og som vi under ingen omstændigheder har råd til at miste.

Tænk at være

Tænk at være som i Robinson.
Hvor alle som én er second to none!
Men bare er helt sig selv,
selv når de vinker farvel.

Lidt instrueret er de nok - måske.
Og hva' så?! Det er en fed idé.
Som de altså bare kan.
Biker-Jens, Pia og Dan.

Du kan læse om dem overalt.
Det har min veninde selv fortalt!
Så nu har jeg set dem nøgne i badet
lige fra BT, Kig Ind og til Ekstra Bladet.

Hver eneste af dem er så erfaren,
at de uden prøve kunne være med i Baren.
De har bare det der naturlige ø-lejr-look,
som også gik rent ind hos kaptajn Cook.

Et par skud solarium og lidt fitness-vægte
og deres hud og muskler virker TV-ægte.
Tænk at være ligeså kendt som en af dem
og blive skrevet om, når jeg kom hjem.

Nu ved vi også, at på en rigtig øde kokosø
gælder Darwin's enten må du vinde eller dø.
Gud, hvor vi lærer af deres gøren og færden.
Endelig fik mandag en mening i verden!

Tænk at være kendt som dem i Robinson.
Ud til øen og hjem igen and life goes on.
Jeg ku' godt tænke mig at være kendt
for at være kendt og meget udadvendt.

Ud at se med DSB.
Hos os er det med TV 3.
Her er ikke noget med tog til tiden.
Robinson er ægte liv og ægte viden!

Jørn Richter

Computerspil, kompetencer og læring

Af Simon Egenfeldt-Nielsen, cand. psych., PhD studerende (Incircle)

Da jeg for mange år siden startede med at spille computerspil, var det en ny fascinerende verden som åbnede sig. I dag har næsten alle børn taget computerspil til sig på lige fod med anden leg. Dengang var det ikke mange der så computerspil som havende noget som helst potentiale for andet end underholdning. I dag er holdningerne mere blandet. Men mange forældre er stadig ikke særlig begejstrede for de universer, de forskellige computerspil giver adgangskort til. Lighederne mellem leg og computerspil er ikke åbenlys for forældre. Ifølge mange pædagoger og forældre skal børn hellere bruge tiden på at lege 'rigtigt' - og helst ude i den fri natur. Bagved denne indstilling ligger en nedvurdering af computeren som legetøj. Hos forskere er holdningen anderledes. Computerspil ses som en del af børns legekultur på godt og ondt. Børn interagerer med og omkring computeren på kompetenceskabende vis. Det er straks sværere at sætte ord på, hvilke kompetencer spil eventuelt kan styrke - især hvis ens kendskab til computerspil er begrænset.

På den ene side er det ikke rimeligt at afvise computerspil som leg, fordi tidligere generationer legede noget andet. På den anden side vir-

ker det også næsten for nemt at sige, at computerspil ikke er anderledes end anden leg. Det kan være svært at indkredse, hvad vi forstår ved leg, men en afgørende faktor er, at 'det er for sjov'. Børn har mulighed for at udforske nogle muligheder og aktiviteter, som de ellers er afsondret fra. I legen får børn mulighed for uden konsekvenser at udforske den verden, som de senere skal begå sig i som voksne. Med disse briller på bliver forskellige legeaktiviteter en afspejling af og forberedelse til det eksisterende samfund. Det virker på den baggrund naturligt, at den nye generation kaster sig over computerspil. Her kan børn forberedes og indføres i en af det moderne samfunds vigtigste attraktioner, computeren.

Selvom børn gerne vil spille computer og det forbereder dem til voksenlivet, så rummer brugen af computere også risici og mangler. De kan blive opslugt af computere og kan gå glip af andre betydningsfulde aspekter af deres udvikling. Det er vigtigt at forholde sig nuanceret til brugen af computere, hvor især computerspil kan optage meget tid. Samtidig er der ligesom med bøger og biografier, både velegnede og uegnede computerspil, og det er forældres opgave at hjælpe barnet med at skelne.

En af computerens største styrke er også dens største mangel: muligheden for at bevæge sig. Med computere kan du krydse tid og rum, uden at røre dig nævneværdigt ud af stedet. Derfor har forældre også en forpligtelse til at sikre børns indføring i andre aktiviteter end medieverdens. Det er igennem alsidige aktiviteter, at børn udvikler sig kreativt og harmonisk. De seneste år har forskning vist vigtigheden af den fysiske og kreative dimension for børns udvikling. Derfor må denne dimension ikke blive nedprioriteret til fordel for tid foran computeren.

Computerspil kan aldrig stå alene som en legeaktivitet, men er et glimrende supplement som kan indføre børn og unge i den digitale verden.

I ovenstående ligger en antagelse om at computeren kan bibringe børn nogle kompetencer, men hvad med computerspil. Er de ikke blot spild af tid? De færreste kan se sammenhængen mellem computerspil og læring, og direkte adspurgt vil hovedparten af børn og voksne ikke se sammenhængen mellem computerspil og læring. Læring er trods alt noget, som foregår i skolen.

Prøver man alligevel at kigge lidt nærmere på, hvad computerspil er for et fænomen, så kan det måske alligevel være værd at kigge på det læringsmæssige potentiale. Selvom der er forskellige genrer indenfor

computerspil med varierende kompleksitet og sværhedsgrad, så stilles der tydeligvis forskellige krav til spilleren, om han er barn eller voksen. Den mest åbenlyse er de sproglige udfordringer, hvor hovedparten af computerspil stadig er på engelsk. Oftest er sproget så vigtig en del af spillet, at det ikke er nok at få forældrene ind en gang imellem og oversætte. Af gode grunde har forældre sjældent tid til at spille så tit som deres børn. Derfor er der en ekstra motivation for børnene til selv at lære engelsk. De vil være mere motiveret i skolen og samtidig være opmærksom på sproget i computerspil og i andre medier.

Herudover kan man pege på en række andre interessante krav til computerspillere. De skal f.eks. hurtigt gennemskue et nyt navigationssystem og logikken bag spillet. De lærer at 'gå til' nye programmer og systemer - en kompetence som kan bruges udenfor computerspils snævre verden. Bevæger man sig videre ind, og kigger på hvad spillene handler om, så er mange af spillene heller ikke uinteressante fra klassiske skolefags perspektiv. En lang række populære titler som f.eks. Age of Empires II, Civilization III og Stronghold har et historisk indhold.

Herudover trækker mange af spillene på geografisk kendskab til såvel byer som lande. Der er utallige eksempler på, at computerspil ligesom

andre medier bidrager med viden, som ligeså godt kunne være opnået i skolesammenhæng, men oftest tillægges det kun begrænset betydning. Der følges aldrig op på mulighederne. Oftest er det for besværligt at sætte sig ind i hvilke computerspil er relevante, og den ældre generation har stadig ikke et tilstrækkeligt kendskab til computerspil, så de kan bruges mere aktivt i selve undervisningen, og endnu vigtigere i samspil med undervisningen.

Det ville f.eks. være oplagt, at man i undervisningen trak på den viden, som elever allerede har opnået i computerspil. I historieundervisningen kunne man undersøge, hvor historisk præcise computerspil er eller sammenligne detektivspil med klassiske detektivromaner. Er det en ny genre? Hvad er forskelle og ligheder?

Mulighederne er utallige, men for at det kan lykkes kræver det et vist kendskab til computerspil for at kunne se, hvordan spillene præcist kan inddrages i et specifikt undervisningsforløb.

Incircle er startet 1998 for at tilbyde kompetencer indenfor informationsteknologi til forskellige interessenter strækkende sig fra uddannelsessystemet til erhvervslivet. Ønsket er at hjælpe med at udnytte

potentialet i informationsteknologi ud fra en psykologisk og pædagogisk vinkel. Vi har gennem årene givet utallige foredrag i hele Danmark og kan hyres som konsulenter til at undersøge og belyse brugen af informationsteknologi.

Vi har særlig kompetence indenfor computerspil, læring, Internet og børn.

Se mere på www.incircle.dk eller send en e-mail på kontakt@incircle.dk

"Det kan jeg ikke finde ud af"

Af højskolelærer Lars Olesen

Det kan jeg heller ikke altid. Det er nemlig svært. På den anden side er det de færreste, som ikke kan finde ud af noget, de gerne vil kunne finde ud af. Ellers begynder man jo at øve sig, så man bliver dygtig nok til at kunne finde ud af det!

Jeg er en pind. En lidt overraskende udmelding måske, og det er heller ikke fordi jeg allerhelst vil være en pind. Det er faktisk en mellemfornøjet oplevelse at være en pind. Jeg vil hellere være ilden - den lysende, smukke og dragende ild, men jeg må nøjes med at være en pind i ilden. Jeg startede som højskolelærer for to et halvt år siden som en lille kvist, men det går fremad. Nu er jeg en pind.

Mod til at opdrage

Fernando Savater har skrevet en meget lærerig bog om at undervise. Bogen har han kaldt Mod til at Opdrage. Savater skriver: at undervise betyder altid at undervise den, som ikke ved noget. Man vil (læs: bør) kun undervise, hvis man mener, at man ved noget, som andre bør vide.

Jeg har modet til at sige, at der er noget eleverne bør lære, noget jeg

ved. For jeg er ikke en dum pind. Men har jeg dygtigheden til at følge op på det og få vished for, at de lærer det? Det er ret moderne at reflektere, og der hersker ingen som helst tvivl om at eleverne reflekterer. Det er bare sjældent over undervisningen. Denne refleksion skal sættes i gang af et ordentligt skulderskub. For der er så usædvanligt meget at se til på en højskole. Bare det at holde sig vågen kan være svært, når kroppen ustandseligt kører på grænsen af sin ydeevne. Det siges ofte om dagens ungdom, at de er uhyre målrettede. Sommetider er jeg i tvivl, om de overhovedet ved, hvad målrettet betyder. For mig er målrettet noget med at sætte sig ned - hvilket for manges vedkommende kan være nok så vanskeligt på en højskole - og tænke sig lidt om.

Men hvad skal man så tænke på, når man sidder der og ser helt ubeslutsom ud. Den enkelte skal stille sig selv spørgsmålet: hvad kan jeg nu? Og hvad vil jeg gerne kunne? Det er vanskelige spørgsmål, især når man er en pind.

På fodboldlinien startede vi i det små, og vi gjorde øvelsen med at lave små målsætninger i forbindelse med fodboldtræningen:

- Det kan jeg ikke finde ud af, er der så en, der siger efter et par dages betænkningstid. Jeg svarer: - Hvad har du tænkt over indtil nu; lad mig se hvad du har skrevet? Han havde ikke skrevet noget, og han kunne slet ikke komme på noget. Måske har han prøvet, men det lyder usandsynligt, at man slet ikke kan finde noget, man er god til. Eller noget man gerne vil kunne.

Jeg vil meget gerne hjælpe. Misforstå mig ikke. Men jeg kan kun være med til at flytte noget, hvis han (og det gælder naturligvis alle eleverne) selv tænker tankerne. De skal selv prøve sig frem, producere noget, bidrage med noget for at udvikle sig selv, mig og hinanden. Hvis man vil lære noget og flytte sig, må man øve sig og prøve tingene af. Det gælder uanset om man gerne vil lære at synge rent og flot eller gerne vil være en kløgtig og velformuleret (diskussions)partner.

Det skal være besværligt

Når eleverne så har fundet frem til noget, stiller jeg spørgsmål til det og forsøger at få dem til at være omhyggelige og tænke lidt videre. – Er det virkelig nødvendigt at gøre sig umage? Det er så besværligt. Min ven fra tidligere havde ikke mange lovprisende ord til overs for min lærergerning, da jeg bad ham om at tænke sig om en ekstra gang.

Senere smilede han og afleverede sin målsætning.

Det handler netop om at besvære eleverne, at irritere dem lige tilpas så meget, at de ikke bliver for irriterede. Højskolen som ramme ryster ofte hele deres tilværelse, og selvom eleverne ikke altid vil være ved det, er de parate til at give udfordringerne et ordentligt knus. Men det skal ikke bare være udfordringer og oplevelser. Jeg skal være dygtig nok til at sætte det ind i en sammenhæng, som giver mening for mig og for eleverne. Så vi flytter os!

For mig er det nødvendigt at gøre sig umage, at vise entusiasme og glæde, at bevæge sig ind på ukendt grund. For det hele kan godt gå hen at blive lidt trist, hvis man kun gør ting, man kan i forvejen. Jeg er ved at blive højskolelærer. Jeg er ved at forsøge at blive en kævl i ilden. Det kan jeg ikke finde ud af lige nu, men jeg skal nok lære det, for jeg øver mig. Jeg vil være ilden, og det er ikke spor besværligt. Det er lærerigt at blive kompetent. Gud ved mange ting. Gad vide om han ved, om jeg får lært det fra mig?

Brudstykker fra forstanderens dagbog.

Januar

2002 blev året, da forskellige nye tiltag skulle stå deres prøve. Ændrede terminer på de lange kurser med mulighed for at starte i januar, februar, august eller september og på den måde at kunne vælge imellem ophold af 16, 18, 19, 23 eller 41 ugers varighed tilpasset pengepung og/eller, hvornår det bedst passer i den personlige planlægning. Det nye tiltag Rejselinien med 18 uger på højskole efterfulgt af 16 ugers rejse til det sydlige Afrika skulle forsøge at fange de unges interesse. På kortkursussiden blev Golfkurserne det nye tiltag.

Den 6. januar ankom 76 elever sammen med skolens nye musiklærer Mette Spange Albrechtsen og Søren Boutrup. Sidstnævnte tiltrådte et halvårigt vikariat. 76 elever var ikke mange elever, et forårshold taget i betragtning, og vi var da også meget spændte på, hvor mange nye 16 ugers elever, der ville tilslutte sig holdet i uge 9.

Februar

Med udgangen af januar fratrådte skolens forretningsfører gennem 2 år Leif Møller for at tiltræde en stilling som administrationschef for Givskud Løvepark og Ole Veje tog over. Ole kom fra en stilling som forstander for Aalborg Sportshøjskole og tidligere Støvring Højskole. Ole har desu-

den været formand for FFD (Folkehøjskolernes Forening i Danmark).

Den nye finanslov lagde op til besparelser på uddannelsesområdet med den konsekvens, at FUU ordningen blev sparet væk. Det ramte flere af de elever, der havde meldt sig til forårsholdet for at påbegynde et FUU forløb på skolen.

Dagbogen fortæller om et godt møde med borgmester Flemming Christensen. Mødet mandede senere ud i en ansøgning om medfinansiering af den nye kunstgræsbane til fodbold og resulterede efterfølgende i en bevilling på 2,4 mill kr. Der var forinden ansøgt DBU om økonomisk støtte til samme formål. Også denne ansøgning mandede ud i en bevilling på 60% af byggeomkostningerne svarende til 5 mill kr. Dermed var det samlede finansieringsbehov på 9 mill kroner, der skulle fremskaffes for at modernisering af fodboldanlægget kunne realiseres, tæt på at være til stede. og projektet kunne derfor iværksættes.

Elevernes gennemgående påhit i foråret var "Tour de Munkebjerg" med start ved Ibæk Strandvej og mål på toppen af Munkebjerg. Første arrangement blev gennemført dagen før en aktiv fastelavnsweekend, der omfattede både fest og tøndeslagning.

I uge 7 var der hovedfagsuge, hvor eleverne fik mulighed for udelukkende at fordybe sig i deres hovedfag.

I uge 8 var forstanderen ikke til stede på skolen, men deltog i TEAM DANMARKS delegation ved De Vinter Olympiske Lege i Salt Lake City og nåede lige netop at komme hjem til modtagelsen af de nye 16 ugers elever, der holdt introduktionsuge samtidig med at de "gamle elever" var på vintertur i Bjorli i Norge.

De "nye elever" kunne således modtage "de gamle elever", da disse, efter en meget vellykket tur vendte hjem til Vejle.

Med 29 16 ugers elever kom forårsholdet op på 105 elever, hvilket ud fra en økonomisk betragtning var særdeles tilfredsstillende. Til gengæld gav samkøringen af de to elevgrupper store udfordringer til lærergruppen.

Fleere nye lærere var kommet til, Lars Moesgaard og Henrik Niebuhr, der sammen vikarierede for Inge Torp i Børn og Idræt. Det var ikke nogen nem opgave Lars Moesgaard og Henrik Niebuhr havde påtaget sig at løse, men de gjorde det godt. Desuden blev Lars Folmer og Mika Lund ansat.

Marts

Tirsdag, den 5. marts VIH – Bredballe: 1 – 2. Torsdag, den 7. marts VIH – Bredballe: 3 – 2; jo, det er fodbold det handler om. Endnu et forår med mange og gode fodboldspillere, der udfordrede deres omgivelser og navnlig de lokale klubber i ofte vespillede og altid spændende kampe.

Midt i marts måned var der inviteret skolebørn til det tilbagevendende 4. klasses arrangement. Det var fodbold- og håndboldlinien, der stod for arrangementet. Marts måned er også tidspunktet, hvor årets repræsentantskabsmøde finder sted. Det var ikke noget prangende regnskab, der kunne fremvises på årets møde – tværtimod, men repræsentantskabet godtog såvel formandens som forstanderens tanker og planer om fremtiden og kaldte dem visionære og fremadrettede. Det varmede og gav mod og energi til at arbejde videre.

Med musiklærer Mette Spanges ansættelse på VIH blev også indført begrebet "Åben Scene". Ét af disse arrangementer fandt sted i slutningen af måneden som et dobbeltarrangement i havestuen og i spejlsalen med sang, dans og musik rammet ind i fællessang gav en aften med meningsfyldt og godt samvær.

Der var påskefest og hovedfagsdage, hvor fodboldlinien udfordrede et udvalgt hold fra de andre hovedfagslinier til dyst på grønsværen. Det er vel overflødigt at nævne, at fodboldlinien var så ubeskedne at vinde sikkert.

Den 20. marts døde Karen Troelsen efter længere tids sygdom. Indtil sin pensionering havde Karen været tilknyttet skolen i mange år. Karen blev 58 år gammel.

April

Der var generalforsamling hos naboerne i grundejerforeningen "Højskolehaven". Skolens tidligere pædagogiske inspektør og lærer Carsten Rasmussen blev valgt til ny formand. Hermed kunne en ca. 10 år gammel nabostrid med foreningen afsluttes. En sag, der har optaget en betydelig del af to forstanderes opmærksomhed og tid.

I uge 15 havde vi mange syge elever. En virus som mange mennesker i Vejle området var plaget af medførte også sygdom på skolen. Der blev dikteret ekstraordinær hovedrengøring og udluftning på hele skolen inden weekendens hjemrejse.

Vi havde også fællesmøde, der rensede luften for interne uoverensstem-

melser og semesterets slogan : "Alene er du god, men som hold er vi de bedste" – blev hængt op på strategiske steder på skolen. Elevforeningens Agentfest var velforberedt og velbesøgt - selv solen skinnede.

Eleverne – hovedsagelig de mandlige af slagsen gentog "Tour de Munkebjerg". I uge 17 var der Idrætshøjskolernes idrætsstævne, hvor volleyball blev afviklet på VIH med 160 deltagere.

I samme uge var der op til St. Bededagsferien temadage :

"Højskoledage" med performance, stunt, adventure, korsang.

Maj

Eleverne arrangerede 24 timers løb på Wembley. Løbet blev gennemført som et stafetløb, hvor man skiftedes til at løbe en coopertest (12 min løb så langt som muligt). Alle gav sig helt ud, og holdet præsterede at tilbagelægge 305 km tilsammen. Der bliver noget at leve op til for de kommende elevhold.

Vi havde "kom, se og vær med" dag for kommende elever med 20 deltagere, og dagen efter var der forældredag, som i år desværre kom på kollisionskurs med en af de store konfirmationssøndage. Det betød, at deltagerantallet var væsentligt mindre end tidligere år.

I bifagsugen gav en del elever sig selv ganske store udfordringer som f.eks. Fyn rundt på cykel, at flyve gratis til udlandet og hjem igen. Destinationen blev Oslo, hvor de to kvindelige elever efter at have charmeret sig til et par gratis flyvebilletter i Billund lufthavn, shoppede i et par timer, for derefter at returnere med den sene eftermiddagsflyver.

Tri-holdet gennemførte den halve jernmand, og for første gang i skolens historie blev løbet vundet af en pige.

Juni

De sidste tre uger forårsholdet opholdt sig på VIH fik de mulighed for at stifte bekendtskab med nye idrætsgrene i skemaet. Roning, kajakro-ning, golf, vandaktiviteter eller "kulturcykling" var blandt valgmuligheder sammen med Malajsisk badminton.

I den næstsidste uge blev der arrangeret etapeløb på cykel i bedste Tour de France stil. Under betegnelsen Tour de VIH blev der gennemført prolog, bjergetaper, enkeltstart. Rollebesætningen var på plads. Der blev kørt i firmahold med helte og skurke (dopingsyndere). Rollerne blev spillet helt ud – det var ren Jørgen Leth.

Sommeren

Sommeren er som regel en meget travl periode i såvel kursuscenter som højskole. Det var også tilfældet i denne sommer.

Sommerens korte kurser herunder de 4 nye golfkurser var meget velbesøgte og fik som sædvanligt særdeles gode kursistevalueringer.

August

Tilslutningen til årets elevmøde var behersket, når man sammenligner med tidligere tider. Derimod var tilslutningen til jubilarrangementet så stor, at det var ved at sprænge rammerne for såvel spisesalens som køkkenets kapacitet. Bl.a. fordi 40 af de ca. 200 deltagere ikke var blevet registreret i forvejen.

Vi fik spillet den sidste kamp på Wembleys grønsvær. Dagen efter begyndte opgravning af græstørv m.h.p. etablering af den nye kunstgræsbane. Det var navnlig årgang 98/99 suppleret med enkelte deltagere fra yngre og lidt ældre årgange, der var aktive i dette spontane farvel til en del af skolens historie.

Lærergruppen tog på en 2 dages tur til DGI – byen i København. Formålet med turen var at holde de indledende læremøder i fremmede

omgivelser samt at ryste gruppen sammen. Det blev en rigtig god tur hvor skolens 2 nye musiklærere Anders Krintel og Anne Luise Krogh, Linda Kruuse, der afløser Camilla Nielsen som lærer i fitness samt Lars Olesen, der i efteråret afløser Jesper Dupont, havde mulighed for at finde sig til rette i kollektivet.

Mika Lund, der allerede fra forårssemesteret havde været ansat i et vikariat, blev fast ansat og skal bl.a. videreudvikle faget aerobic efter Camilla Nielsen, der opsagde sin stilling med udgangen af august måned. Camilla flyttede til København m.h.p. på arbejde og videreuddannelse. Lars Folmer, som blev ansat samtidig med Mika Lund fortsætter ligeledes. Lars skal i det kommende forår vikariere for Jørn Richter, når denne skal på orlov. Karina Kallehauge er fortsat på orlov frem til 1. november, og Inge Torp har ligesom Jesper Dupont orlov hele skoleåret.

Søndag, den 17. august ankom efterårsholdet. De var ikke mangel 49. Én stoppede hurtigt og én kom til. Et par stykker måtte relativt hurtigt erkende, at de ikke hørte til på en højskole, i hvert fald ikke på VIH.

Så er det sagt

I den tid, jeg har været formand på VIH har jeg ikke mødt en mere velmotiveret og klar lærergruppe til at modtage et elevhold end i dette efterår. De var, som man siger det på nudansk, helt fremme i skoene, og dér blev de i øvrigt resten af semesteret.

Samtidig med efterårsholdet havde introduktionsuge afviklede vi i samarbejde med Ældresagen kurset "Eldre og Sundhed".

Jeg har noteret i min dagbog, at vejret var med os i næsten ubeskrivelig grad den første uge. Det betød, at introduktionsfesten kunne holdes som en havefest med fællesspisning og underholdning på græsplanen foran havestuen. Det gode vejr fortsatte i øvrigt i mange uger.

September

Friluftstugen, der i 2001 nærmest regnede væk, blev i år gennemført i strålende vejr, og det hjælper jo i sig selv godt til, når man skal udholde de fysiske anstrengelser. Det var meget smilende elever, der returnerede til VIH, og de arrangerende lærere havde kun ros til efterårsholdets evne til indlevelse og engagement.

I uge 39 ankom så yderligere 14 elever, hvoraf flertallet udgjorde rejseli-

nien. Rejselinien skal efter deres 18 uger højskoleophold rejse til Afrika. Samtidig begyndte Hennings Wichmann, der skal forestå denne linie og rejse, sit virke på VIH. Rejselinien fik senere den interessante udvikling, at 3 elever, der i forvejen ikke var tilmeldt kurset skiftede over til denne og 2 af disse har, med baggrund heri, forlænget deres højskoleophold.

En enkelt af de nyankomne elever nåede kun at være elev i et enkelt døgn, resten blev hurtigt integreret i elevflokket.

Oktober

Der var boldspilstævne i Århus i fodbold, håndbold, volley og badminton. Der blev kæmpet godt, og resultaterne var rigtig gode. Det var en god måde at få blandet nye og gamle elever på.

Senere på måneden rejste elevholdet til Tjekket på den årlige efterårstur. Theresienstadt blev besøgt på udturen. Derefter fulgte nogle dage med rappelling, robe and cave expedition, kanotur og mountainbiking. Turen blev afsluttet med en dag i Prag. Man kan ikke sige, at vejret var perfekt, men det var humøret og engagementet til gengæld – og så kan enkelte regnvejrsdage accepteres.

Et godt efterårshold

Efter godt 30 års virke i "højskolen" må jeg konstatere, at efterårsholdet 2002 hører til et af de bedre hold, jeg har oplevet. De er ikke mange, men holdet er særdeles velfungerende – og det var en fornøjelse at rejse med dem.

Tag nu f.eks. arrangementet i havestuen den sidste dag i måneden, hvor valgfagsholdet i rytmisk sang, under ledelse af Anne Louise Krogh, præsenterede deres CD-udgivelse fra en hastigt opbygget scene. Det var én af de helt store højskoleoplevelser. Der var virkelig nået noget på 21 lektioner. Uden på nogen måde at forklejn tidligere musiklærere, der alle har præsteret et flot arbejde, må man dog konstatere, at med ansættelse af Anne Louise og Anders Krintel, er der gode chancer for at VIHs musiske profil kan forstærkes i betydelig grad i de kommende år.

November

Betragtninger over elevsituationen:

Den øjeblikkelige elevsituation primo november er den, at vi har 57 elever, idet 5 elever har afbrudt deres ophold eller har fået afbrudt deres ophold. Det er en situation, der er nogenlunde tilsvarende situationen

fra foråret 2002 og efteråret 2001. Om andre højskoler oplever samme fænomen ved jeg ikke, men vi må nok indstille os på, at budgetterne fremover skal indrettes efter dette forhold. Årsagerne til disse frafald er forskellige, men vi må konstatere, at mange unge har det meget vanskeligt - ikke mindst med sig selv. De er meget skrøbelige. For nogle vedkommende tilsyneladende med baggrund i "overbeskyttelse" hjemmefra, for andres vedkommende med baggrund i "omsorgssvigt" og endelig har en hel del haft nærkontakt med ganske alvorlige hændelser, der har sat sig dybe spor.

Vi har i dette efterår forsøgt at imødegå frafaldstendensen ved at inddele eleverne i små basishold med hver deres faste lærer. På de ugentlige basismøder bliver det indre liv på skolen behandlet og lærerne får en bedre mulighed for at pejle sig frem til stemningen på holdet og navnlig, hvordan den enkelte elev har det.

På det ugentlige lærermøde har vi indført fast dagsordenpunkt: "Fra og til basisholdene". Der er ligeledes indført den ændring i vagtforpligtelserne, at vagthavende lærer skal opholde sig på skolen i tidsrummet 18.00 til 21.30 med det formål at være sammen med eleverne. Denne justering – samt det forhold at vi i efteråret har et særdeles velfungeren-

de lærerteam, der sammen med en stor kernegruppe af socialt velfungerende og stærke elever – bevirker, at vi på trods af det store frafald, må notere os et af de bedst fungerende elevhold i senere tid.

Det nye fitnesscenter "TEAM DANMARK"-rummet blev omsider færdigindrettet og taget i brug af DBU, Vejle Boldklub og skolens elever. TEAM DANMARK havde bevilget 450.000 kr til indkøb af udstyr til centeret.

Eleverne deltog i det årlige Ollerupstævne, der i år var udvidet til foruden fodbold og atletik, også at omfatte volleyball, svømning, badminton, triathlon og klatring. For første gang i mange år deltog næsten alle idrætshøjskoler i stævnet.

Den traditionelle emneuge med og om handicappede menneskers livsvilkår blev gennemført. Der var weekendarrangement og 2 musik-café aftener.

Vi havde stort "Højskolemøde" med Venstres uddannelsesudvalg den 25. november. Mødet var arrangeret af Venstre i samarbejde med os. Eleverne stod for et musikindslag, der blev vel modtaget af mødedelta-

gerne. På kortkursussen indledtes kursusrækken for og med "Senior Erhverv".

Ombygning af fodboldbanerne er i skrivende stund (primo november) forsinket ca. 2 uger i forhold til planen, der opererede med ibrugtagning medio november.

Vi modtog tilsagn om yderligere støtte til den igangværende baneomlægning fra DBU. Den ekstra bevilling blev øremærket finansiering af en rullegræsløsning på den nye græsbane, der bliver etableret til foråret. Det betyder, at græsbanen allerede kan tages i brug august 2003. Forstanderen deltog mandag den 4. november i møde vedr. etablering af højskolernes "Kinanetværk" på Ry højskole. Mange højskoler har i lighed med andre uddannelsesinstitutioner valgt at optage kinesiske elever. Nogle op til 20 elever og meget forskellige erfaringer. Motiverne til dette er angiveligt lidt forskellige, men økonomien synes at være et gennemgående motiv hos alle.

På VIH har vi fået henvendelse fra 10 til 12 kinesere om optagelse, men har indtil nu været tilbageholdende. Vi savner nogle klare udmeldinger fra såvel politikerne som FFD's bestyrelse vedr. formålet med at

bruge tilskudsmidler til at finansiere store grupper af kineseres uddannelse og oplevelsesrejse i Vesten.

Indtil da vil vi hellere udbyde korte højskoleskolekurser med fagligt og livsoplysende indhold for andre målgrupper end de helt unge for at fylde "sengene" op.

December

Månedens startede med Kulturuge, med musik og drama. Der var besøgsdag, hvor kommende elever sammen med de nuværende elever kunne opleve en smagsprøve på livet som højskoleelev. Forældredagen den 8. december og elevernes "Tour de Århus", hvor de efter bedste evne bakkede de danske håndboldpiger op i deres kamp for medaljer til dansk håndbold.

Efterårsholdet rejste lørdag, den 21. december, nogle for at komme igen efter nytår, andre for at søge nye udfordringer, men alle til en tiltrængt juleferie efter et forrygende semester.

Elevforeningen

I år 2002 har elevforeningen haft en lidt stor udskiftning. Mange af den tidligere bestyrelse har valgt at træde lidt tilbage af forskellige årsager. Derfor har det været en hel ny bestyrelse, der skulle køres ind. Der er nogle ting, som vi gerne vil have ændret, og nogle ting skal forbedres.

Det første "arrangement" i året var skituren til Norge. Desværre var det meste af bestyrelsen travlt optaget i den uge, hvor skolen tog af sted på skiferie. Men vi havde en med fra elevforeningen. Næmlig Carsten Lang! Han havde allieret sig med sin søn Jakob, som repræsenterede den øvrige bestyrelse. Det var en god tur som altid, med masser af gang i den. Både på pisterne og til underholdningen om aftenen.

Næste år skal vi have nogle flere med fra bestyrelsen, da det er et godt sted at give noget reklame for foreningen.

Den første Agentfest i den nye bestyrelses regi forløb rigtig, rigtig godt!!! Der var dans på borde, stole og sågar baren. Der blev festet til den lyse morgen....

Vi har i de seneste år kørt stort set det samme program. Det er vi lidt trætte af, så vi prøver i øjeblikket at strikke en "ny" Agentfest sammen med noget nyt og mere spændende.

Elevmødet 2002 gik jo igen godt

Til jubilæumsarrangementet var der et rekordstort antal tilmeldte. Der var rent faktisk så mange, så spisesalen var totalt proppet til af mennesker. Det må meget gerne blive ved de næste år.

Den resterende del af de gamle elever mødte op hen på lørdagen. Mange af dem for at være med til de arrangementer, der løb af staben om eftermiddagen. Men lige så mange valgte den hyggelige facon ved at kigge på og hygge sig med sine gamle højskolekammerater.

Efter maden var der lagt op til fællessang i havestuen.....og det blev der...altså fællessang! Det er vist blevet en vældig god tradition at synge sig hæs til alle de gamle klassikere.

Festen i hallen var trods musikken, god! Det var ikke godt nok med Country musik til os under 80. Det må og skal ikke ske igen.

Vi har i nogle år nu snakket meget om, at vi ikke er synlige nok i efteråret. Derfor er vi i samarbejde med skolen blevet enige om, at holde en fredagscafé tæt på jul. Her vil vi lave noget underholdning og evt. noget Banko om halve grise. Weekenden skal selvfølgelig være obligatorisk fremover for eleverne.

Det er tænkt som en lille udstilling af elevforeningen i forhåbning om, at eleverne fra efteråret ser og husker os og efterfølgende melder sig ind i vores forening. I skrivende stund som det jo hedder, har vi ikke holdt selve festen endnu, men vi forventer at det var en succes!

VIH-nyt og Elev-nyt er vist ved at være en ting vores medlemmer har glemt. Eller er det? Vi er begyndt med i år 2002 at udgive nyhedsbreve. Der har simpelthen ikke været nok stof til at kunne lave et helt blad.

Det er selvfølgelig ikke vores mening, at vi bare skrotter den fuldstændig. Men vi har arbejdet på nogle løsningsmodeller, som kan erstatte bladet. I nyhedsbrevet, som du sikkert har fået tilsendt, står nogle af de ting vi foreslår jer at læse og give din mening til os.

Hvis man ikke har fået nyhedsbrevet kan det læses på: www.vih.dk

Udover de ting der er sket i det forgangne år, så er vores medlemstal dalende. Vi tror ikke det er de medlemmer der er i elevforeningen der falder fra, men nærmere de nye elever som ikke får meldt sig ind.

Den nye struktur med at eleverne starter på forskellige tidspunkter har

nok også lidt at sige. Det er et problem som vi prøver på at standse, ved at vise os noget mere på skolen og gøre reklame for os.

Vi håber på at få styr på de ting, som vi har arbejdet med i år, engang i 2003.

Vi ønsker en god jul og et godt nytår

Med venlig hilsen
Bestyrelsen

Elevforeningens bestyrelse pr. 1. december 2002

Formand

Jan Buur Frederiksen
Heldbovej 81, 2. th.
2500 Valby
40 86 85 22

Kasserer

Carsten Lang Petersen
Vindingvej 28 C
7100 Vejle
75 72 46 76 / 22 18 01 18

Øvrig bestyrelse

Gitte W. Christensen
Chr. Wærums-gade 9, 4. th.
8000 Århus C.
86 76 17 16

Casper V. Rasmussen
Schlepppegrellsgade 18 A, I tv.
8000 Århus C
29 46 29 44

Mads Møller Pedersen
Enghavevej 57, 3. tv.
1674 København V.
32 25 57 33

Suppleanter:

Turgay P. Abat
P.P. Ørumsgade 44, st.tv.
8000 Århus C
86 77 00 42 / 28 73 02 33

Louise Kæmpe Henriksen
Amager Boulevard 133, II th.
2300 København S.
32 96 65 40

Årgangsrepræsentanter

2001/2002:

Helle Kay
Hedegrænsen 24
2605 Brøndby
23 27 17 33

Morten Dam Petersen
Hasseløvej 42
4873 Væggeløse
54 17 41 32

Revisorer:

Henning Rasmussen
Ternevej 82
5210 Odense NV
66 16 48 76

Gunnar Jensen
Parkvej 7, Visby
6261 Bredebro
74 78 35 58

Email: elevforeningen@vih.dk

Elevforeningens adresse er = kassererens.
Gironummer er 804 1970

Ansvarsfordeling:

Medlemskartotek:
Morten Jørgensen
Ajstrupvej 42, Ajstrup
9381 Sulsted
96 26 05 73

Efterårsarrangement: Jan + Louise +
Morten + Mads

Agentfest: Jan + Casper + Mads + Helle

VIH-nyt: Gitte + Mads + Louise

Jubilæumsarrangement 2003

Jubilæumsarrangement 2003
foregår:

Fredag den 8. august 2003

Følgende årgange bliver inviteret:

55 år 1947/48 og 48
50 år 1952/53 og 53
45 år 1957/58 og 58
40 år 1962/63 og 63
35 år 1967/68 og 68
30 år 1972/73
25 år 1977/78
20 år 1982/83
10 år 1992/93

Tilmelding:

Der udsendes invitation til alle fra årgangen i løbet af juni 2003.

Begynd dog allerede nu at overveje tiltag for at samle så mange som muligt. Elevforeningens adressekartotek er ikke ajourført for ikke medlemmer.

Rekvirér aktuel liste ved henvendelse til bestyrelsen (Morten Jørgensen eller mail: elevforeningen@vih.dk).

Elevmødet 2003 foregår:

Lørdag/søndag
d. 9.-10. august 2003

Tilmelding:

Der udsendes invitation til alle Elevforeningens medlemmer i løbet af juni 2003.

Bestyrelse og ansatte på VIH

Vejle Idrættshøjskoles bestyrelse

Poul Grejs Petersen, formand
Niels Henning Broch-Mikkelsen
næstformand
Allan Jahnsen, bestyrelsesmedlem
Carsten Lang Petersen, bestyrelsesmedlem
Henning R. Jensen, bestyrelsesmedlem

Bent Serup, forstander

Lærerstab

Jørn Richter
Torben Espersen
Lars Folmer
Anne Louise Krogh
Linda Kruse
Mika Lund
Erik Sidenius
Karina Kallehauge Thomsen
Inge Kjærulff Torp
Lars Olesen
Kristian Raun Thomsen
Anders Krintel Petersen
Henning Wichmann
Jesper Dupont
Susanne Høyer, timelærer
Randy Møller, timelærer

Administration

Ole Vøgg Veje, forretningsfører
Gunhild Mortensen
Marie Lisby, kursusinspektør
Eva Lauridsen
Rita Kølbek

Køkken

Maja Overgaard, økonoma
Johnna Bozdemir
Else Marie Germansen
Anne Hellesøe
Nanna Hummel
Jeanett Jensen
Anni Johansen
Nina Knudsen
Anne Grethe Mikkelsen
Anette Mikkelsen
Birgit Blinkenbjerg Jensen
Louise Lund Tinne Jensen
Maj-Britt Sølyst Jensen
Line Petersen
Anne Hellesøe Rasmussen

Rengøring

Anna Greta Sørensen, rengøringsleder
Marianne Andersen
Stine Knudsen

Pedeller

Johnny Andersen, pedelformand
Niels Bech Kristensen
Jørn Rathleff
Erik Foldø
Torben Rode Pedersen

Karen Troelsen er død

Efter flere års sygdom med kræft døde kokkepige Karen Troelsen onsdag morgen den 20. marts på Sct. Maria Hospice i Vejle, 58 år gammel. Siden november 1963 og indtil sin pensionering i januar 2001 havde Karen haft sit hjem og virke på Vejle Idrætshøjskole/Den Jyske Idrætsskole, og her boede hun stadig indtil sin død.

På idrætshøjskolen blev Karen den, der i et mangeårigt tæt samarbejde med stedets tidligere økonoma Ellen Thomsen, profilerede højskolens køkken, så dets ry med rette nåede langt ud over elever og kursisters rækker. Hendes arbejde var præget af præcision, seriøsitet og en meget stor og sikker faglig kunnen, hvor nøgleordet var kvalitet. Karen besad en stor respekt for sit håndværk, hvor kun det bedste var godt nok, hvor der blev kælet for helheden, der altid blev serveret med den rette, professionelle finish. Karen Troelsen var et mangefacetteret, varmt menneske. Hun var yderst vellidt og meget respekteret blandt arbejds-kolleger og alle ansatte på VIH/DJI. Højskolen blev hendes hjem, hvor en stor og trofast vennekreds ofte var på besøg. Skoleveninder fra barndommen, venskaber fra ungdomsskoletiden, nye venskaber fra hendes mange rejser, forholdet til nære medarbejdere og til hendes familie var Karens finmaskede netværk. Karen holdt af at rejse, var mange gange i udlandet og havde opholdt sig et år i Grønland, hvor

hun arbejdede i 1965-1966. Hun afprøvede sig selv på mange felter og prøvede også idrætter som svømning, badminton og golf. Især de tidlige morgensvømninger var en lang årrække hendes foretrukne fysiske udfoldelse. Hun var et dannet, oplyst menneske, som søgte inspiration mange steder blandt andet i sin læseklub, hvor de læste og debatterede de udvalgte bøger.

Et venligt, varmt og givende menneske er her ikke mere. Vi vil mindes hende med den nænsomme blufærdighed, som var et af hendes mange fine træk.

For medarbejderne på Vejle Idrætshøjskole
Jørn Richter

Karen in memoriam * 15.12. 1943 - 20.03. 2002

Du søgte solen,
når dens første strejf let havde kærtegnet
forårets dugvåde græs.
Du var god til at finde læ
for vinden og invitere solen
ned til dig på din drømmeseng
med telefonen ved siden af
og med forlængerledning
fra kvisten og helt ned
til dig og din gode bog.

Du kunne noget med farven brun.
Du blev det - brun -
og dine øjne var det,
brune, strålende og smukke,
livligt legende i dit ansigts
stærke kvindelighed.

Din venstre hånd kreerede
en lukullisk finish
båret af omhu, respekt og kvalitet.
Det skulle ikke bare være godt.
Det skulle være i orden.
Folk skulle spise og nyde det
du lavede.
De skulle bestemt ikke
spises af.

Tænksom, nordvestjysk eftertænksom,
varm og pludselig denne livsfrode latter
med leende lysende øjne.
Men tag ikke fejl
markante meninger havde du
og viljen til at meddele dem.

Viljen viste vej
i meget af dit liv.
Var det en svømmetur en tidlig,
en meget tidlig sommermorgen,
så blev den gennemført,
for sådan var det nu bestemt.
Og var noget bestemt,
så var din holdning,
at så gjorde man det.

Viljen til at træne din krop,
i en ofte usikker, men villet gang
på løbebanen rundt om Wembley.
Du ville holde dig i gang.
Flot fightende i ærbødighed
for livet, som du havde levet
og holdt af,
fordi - som du sagde til mig -
du havde haft et godt liv.
Dit liv er forbi, Karen Kokkepige,
men vi er ikke færdige med dig,
og tak for det.

Jørn Richter

Elever forår 2002

Mads Bang Aaen, København S
Kristian Andersen, Esbjerg
Sara Andresen, Toftlund
Michael Antonsen, Greve
Tenna Bangsgaard, Skive
Lars Banke, Vester Skerninge
Marie Bech, Hammel
Jakob Kroman Bjørn, Aalborg
Joachim Braik, Frederikssund
Lise Bæk, Hjørring
Peter Bærenholdt, Tilst
Jeannet Christensen, Holeby
Tilde Lund Christensen, Risskov
Christina Clemens, Egå
Laurits Dahlstrøm, Helsingør
Tobias Davidsen, Kalundborg
Jess Mads de Renouard, Albertslund
Marie Fie Dipo, Stenløse
Malene Egholm, Mårslet
Karin Louise Ellersgaard, Aalborg
Pernille Sara Frederiksen, Allerød
Louise Glismand, Ringkøbing
Annette Gravesen, Spjald
Ida Hagemann, Frederiksberg
Casper H. Hansen, Risskov
Ditte Lykke Hansen, Hjørring
Lykke Sylow Hansen, Birkerød

Mikkel Hansen, Asnæs
Steen Hansen, Svenstrup
Pernille Henriksen, Fakse
Maria Hinsby, Slagelse
Mette Hjortshøj, Hobro
Mads Holm Petersen, Odense SV
Helene W. Holst, Hjørring
Line Horner, Varde
Karina Hvidtfeldt, Lyngby
Louise Jager Iversen, Nykøbing Mors
Ulrich Juul Jacobsen, Gedved
Inger Stoklund Jensen, Hirtshals
Jannie Jensen, Karby
Lars Jensen, Svenstrup J
Line Jensen, Sæby
Lise Vognsen Jensen, Ry
Louise Brinch Jensen, Slagelse
Martin Jensen, Viborg
Mette Damgaard Jensen, Holbæk
Mie Bjørn Jensen, Aalborg
Stine Vejlbj Jensen, Århus C
Eva Jepsen, Ribe
Brian Lund Johansen, Tommerup
Steffen Juhl, Esbjerg
Thomas Fuglsang Junker, Haderslev
Mads Jørgensen, Lyngby
Helle Kay, Brøndby

Anette Nissen Kier, Tønder
Kristian Kofoed, Allinge
Lykke Kristensen, Mårslet
Anders Kronenberg, Hinnerup
Emilie Kærn, København S
Louise Hugger Larsen, Augustenborg
Maria Mai Larsen, Padborg
Michael Laugesen, Klarup
Jens-Jakob Laustsen, Århus V
Ronnie Lind, Smørum
Anders Chr. Madsen, Bogense
Andreas Madsen, Fårup
Daniel Bjørn Mikkelsen, Bagsværd
Magnus Bo Mortensen, Odense C
Maria Mortensen, Sæby
Kirsten Møller Madsen, Odense C
Birthe Laila Nielsen, Løsning
Gunhild Nielsen, Nibe
Janne Nielsen, Næstved
Pia Lindhardt Nielsen, København NV
Søren Zebitz Nielsen, Viby Sjælland
Ewelina Paszkiewicz, København S
Jesper Pedersen, Marslev
Kathrine Pedersen, Århus V
Malene Pedersen, Haderslev
Michael Lennie Pedersen, Nyborg
Sisse Rode Pedersen, Juelsminde

Morten Dam Petersen, Væggerløse
Mathias Asger Rasmussen, Skårup
Tore Rasmussen, København N
Dorthe Rosander, Odense C
Trond Erik Sandgren, Oslo
Louise Schultz, Viborg
Tonny Sebens, Viborg
Søren Sehested, Odense
Toke Røttig Skifter, Vanløse
Kasper Skou, Australien
Flemming Skovgaard, Holstebro
Mie Sofie Staun, Nibe
Jonas Sørensen, Frederiksværk
Lotte Bøje Sørensen, Haslev
Michael Lund Sørensen, Løgumkloster
Morten Sørensen, Viby J
Allan Thomsen, Gørding
Mads Thomsen, Silkeborg
Rasmus Thomsen, Odder
Frank Thøgersen, Esbjerg
Jannie Tornvig, Hornslet
Aimann-Karlo Vammen, Aalborg
Anders Vedel, Roskilde
Martin Wolter, Sydals
Fatih Öcal, Albertslund

Elever efterår 2002

Søren Albertsen, Sæby
Nana Andersen, Børkop
Pernille Bach Steffensen, Belgien
Rikke Berthelin, Greve
Tim Bruun, Canada
Johanna Av Skardi Bundgaard, Broby
Rikke Bøtkjær, Brabrand
Trine Christensson, Høng
Bjarne Clausen, Roskilde
Mads Ries Davidsen, Ølsted
Emilie N. Didriksen, Odense V
Julia Lyng Dühring, Horsens
Christine Enevoldsen, Højbjerg
Peter Esbjørn, Odense SV
Charlotte Feldt, Skanderborg
Bjarke Hal Hansen, Hvidovre
Casper Hansen, Mern
Hanne Hansen, Sæby
Astrid Haugaard, Vojens
Kasper Lundgård Hansen, Farsø
Trine Lau Hansen, Tofthund
Ulrich Hansen, Allerød
Louise Brorsen Hinrichsen, Esbjerg
Andreas Hviid, Tjele
Martin Jacobsen, Herlev
Jakob Buus Jensen, København Ø
Sune Thorbøll Jensen, Otterup

Jesper Vingum Jensen, Horsens
Lene Hauge Jensen, Middelfart
Tine Johansen, Haslev
Julia Kaludzinski, Nakskov
Kasper Kloholm, Virum
Dina Ditte Knudsen, Skovlunde
Katrine Kristensen, Frederiksværk
Tommy Raahauge Kristensen, Janderup
Charlotte Kristiansen, Toreby L
Sarah Langballe, Århus C
Arkalo Lange, Grønland
Anne Blendstrup Larsen, Århus V
Sarah Lemburg, Tyskland
Henrik Rindsig Løth, Esbjerg
Anna Christiansen Lyck, Sønderborg
Casper Ager Lyng, Rønne
Igballe Makoli, Slagelse
Rasmus Boe Mortensen, Hovedgård
Jan Post Nielsen, Randers
Brian Nielsen, Skanderborg
Thomas Lund Nielsen, Haarby
Britt Nuemynster, Kværndrup
Line Obel, Lyngby
Julie Svarre Ohlsson, Ringsted
Jan Olsen, Næstved
Anette Stougaard Pedersen, Brovst
Gitte Vibrad Pedersen, Frederiksberg

Helle Ponsel, Gørøse
Rasmus Samsig, Allerød
Constantin Schröder, Tyskland
Maria Seerup, Århus N
Trine Slabiak, Svendborg
Anne Søndergaard, Århus N
Agnete Sørensen, Aalborg
Hanne Sørensen, Hørning
Jasmin Wilkens, Tyskland
Johan Frederik Zeeb, Grønland

Lange kurser

Foråret 2003

16 uger: 23. feb. - 14. juni

Efteråret 2003

18 uger: 17. aug. - 20. dec.

Hele året 2003 - 04

17. aug. - 12. juni

Vinter 2003 - 04

19 uger: 29. september - 22. februar

Rejselinen 2003 - 04

Rejselinie: 29. september - 15. februar

Rejse i Sydafrika: 17. februar - 6. juni

Foråret 2004

23 uger: 4. jan. - 12. juni

Foråret 2004

16 uger: 22. februar - 12. juni

Korte kurser

3. alder:

"Sved på panden – ryk i sjælen".

Uge 23, 24

Fra 45 år og opefter. Idræt for alle.

Højt aktivitetsniveau.

Hemmelige gæster, udflugter, debat, viser, sang og musik.

"To generationer spiller op"

Familiekursus

Uge 28

Teenager og far eller mor.

Udfordringer mellem generationer.

Kampen/legen/festen styrker samværet.

Fælles oplevelser.

"Eventyr Adventure"

Familiekursus

Uge 29

Den store leg. Den store fortælling.

Syv magiske kort i syv fortryllende dage. Dans, spring, bold, vand, skov, kano, teater og spil.

"Western – skud fra hoften".

Familiekursus

Uge 27

Scenen er sat til spil, kamp og stunt – krudt, kugler og kujoner.

Adventure, dans, ridning, spring, kano, bue, pil og bold.

"Golfkurser"

Uge 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 27, 28, 29, 30, 31, 32.

Ældrekurser.

"Motion i den 3. alder"

Uge 24

Kurset arrangeres i samarbejde med Ældresagen

"Sundhed i den 3. alder"

Uge 34

Kurset arrangeres i samarbejde med Ældresagen

Bridge på højskole

Uge: 33, 34, 35, 36, 37

